

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 23/2568

ศาลจังหวัดนครราชสีมา ศาลผู้ส่งความเห็น ศาลปกครองนครราชสีมา ศาลผู้รับความเห็น นางสาว พ. โจทก์
องค์การบริหารส่วนตำบลจันอัด จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 9

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีนี้ นางสาว พ. โจทก์ ยื่นฟ้อง องค์การบริหารส่วนตำบลจันอัด จำเลย อ้างว่า โจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินมีโฉนด ซึ่งเดิมนาง ต. เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงดังกล่าว เมื่อประมาณปี 2542 กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลจันอัดซึ่งเป็นตัวแทนของจำเลยได้ติดต่อขอเช่าพื้นที่บางส่วนบนที่ดินจากนาง ต. เพื่อก่อสร้างโรงผลิตน้ำประปาและแท้งก์น้ำประปาโดยทำสัญญาเช่าด้วยวาจาและไม่มีกำหนดระยะเวลาให้เช่า ต่อมานาง ต. โอนกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงดังกล่าวให้แก่ มารดาของโจทก์ และมารดาโจทก์โอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทโดยการยกให้แก่โจทก์ โจทก์ทวงถามค่าเช่าค้างจ่ายจากจำเลยแต่จำเลยบ่ายเบี่ยง จากนั้นจำเลยนำแผ่นป้ายระบุข้อความทำนองว่า "พื้นที่พิพาทเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ห้ามมิให้ผู้ใดขัดขวาง ผู้ใดฝ่าฝืนจะดำเนินการตามกฎหมาย" ไปปิดบริเวณทางเข้าโรงผลิตน้ำประปาดังกล่าวอันเป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ นอกจากนี้การตั้งแท้งก์น้ำประปาดังกล่าวยังส่งผลกระทบทำให้บริเวณโดยรอบซึ่งเป็นท้องนาไม่สามารถเพาะปลูกให้ผลผลิตได้ดี เนื่องจากสารคลอรีนจากน้ำประปาไหลลงไปทำลายข้าวในนาของโจทก์เป็นการกระทำละเมิดต่อโจทก์ ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งบังคับจำเลยรื้อถอนและขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากที่ดินพิพาทและส่งมอบที่ดินแปลงพิพาทคืนให้แก่โจทก์ในสภาพเรียบร้อยและให้จำเลยชำระค่าเช่าค้างจ่าย และค่าเสียหายแก่โจทก์นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจำเลยจะรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ขนย้าย และคืนที่ดินพิพาทให้โจทก์ จำเลยยื่นคำร้องโต้แย้งเขตอำนาจศาลว่า เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (4) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ศาลจังหวัดนครราชสีมาเห็นว่า คดีที่โจทก์ฟ้องจำเลยว่ากระทำละเมิดขอให้บังคับจำเลยรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างการก่อสร้างโรงผลิตน้ำประปาและแท้งก์น้ำประปาและขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากที่ดินของโจทก์ กับให้จำเลยชำระค่าเช่าค้างชำระที่ดินพิพาทและค่าเสียหายจากการก่อสร้างโรงผลิตน้ำประปาและแท้งก์น้ำประปาบนที่ดินโจทก์ เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม ศาลปกครองนครราชสีมาเห็นว่า เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (4) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลจันอัด จำเลย มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 จึงเป็นหน่วยงานทางปกครอง ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 การที่โจทก์ฟ้องจำเลยโดยอ้างเหตุว่าจำเลยทำสัญญาเช่าที่ดินของโจทก์เพื่อก่อสร้างโรงผลิตน้ำประปาและแท้งก์น้ำ แต่จำเลยให้การโต้แย้งว่าเจ้าของที่ดินพิพาทอุทิศให้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน อันเป็นการโต้แย้งว่าโจทก์มิใช่เจ้าของที่ดินพิพาท คดีจึงมีประเด็น

ที่ศาลต้องวินิจฉัยว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดินที่โจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังนั้น คำฟ้องของโจทก์จึงมีความมุ่งหมายที่จะให้ศาลมีคำพิพากษารับรองคุ้มครองสิทธิในที่ดินของโจทก์เป็นสำคัญ ข้อพิพาทในคดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม ส่วนที่จำเลยโต้แย้งเขตอำนาจศาลอ้างว่าเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองนั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 9 วรรคหนึ่ง (4) บัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองเท่านั้น เมื่อโจทก์อ้างว่าจำเลยเช่าที่ดินจากโจทก์เพื่อก่อสร้างโรงผลิตน้ำประปาและแท้งก์น้ำแล้วโจทก์ไม่ชำระค่าเช่าที่ดิน ลักษณะของข้อพิพาทตามฟ้องจึงเป็นเพียงสัญญาเช่าทรัพย์ทั่วไป มิได้มีลักษณะเป็นการให้โจทก์เข้าร่วมจัดทำบริการสาธารณะโดยตรง หรือมีลักษณะเป็นสัญญาสัมปทาน หรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอันจะเข้าลักษณะเป็นสัญญาทางปกครองตามบทนิยาม "สัญญาทางปกครอง" ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และกรณีที่โจทก์อ้างว่าการก่อสร้างดังกล่าวทำให้ที่นาของโจทก์ได้รับความเสียหายไม่สามารถเพาะปลูกให้ผลผลิตได้ดี เนื่องจากสารคลอรีนในน้ำประปาไหลลงไปทำลายข้าวในนาของโจทก์ อันเป็นการฟ้องเรียกค่าเสียหายจากการทำละเมิด เมื่อเป็นกรณีที่มีข้อเท็จจริงเกี่ยวเนื่องกัน ข้อพิพาทในคดีนี้จึงควรได้รับการพิจารณาโดยศาลในระบบเดียวกัน ซึ่งได้แก่ศาลยุติธรรม คดีนี้จึงเป็นคดีพิพาทที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม

องค์คณะ

ไม่มี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/23/2568>